

Financial Risk&Regulation

ESG felkészültség az EU-ban, változó gazdasági környezet hatásai az ESG-re

Hírlevél – 2022. július

A bankok számára az elmúlt év egyik legfontosabb kockázatkezelési és szabályozási trendje az ESG befektetések, kockázatok és fenntarthatósághoz kapcsolódó új folyamatok és kontrollok implemetálása volt. A KPMG hat ország 33 bankjával készített piacfelmerést az Európai Központi Bank 13 elvárásával kapcsolatos megfelelés státuszáról, illetve vizsgálta azt is, milyen hatással lehetnek az ESG folyamatokra a megnövekvő geopolitikai kockázatok. A részletes anyag [itt](#) érhető el.

Az Európai Központi Bank (ECB) 13 elvárása

Az ECB 13 elvárása, hasonlóan a Magyar Nemzeti Bank (MNB) Zöld ajánlásához, melyről korábban [itt](#) írtunk, 13 fő területen fogalmaz meg elvárásokat a bankokkal szemben. Ez a 13 terület az Üzleti környezet, Üzleti stratégia, a Menedzsment, a Kockázati étvágy, a Szervezeti struktúra, Riporting, Kockázatkezelési keretrendszer, Hitelkockázatkezelés, Működési kockázatkezelés, Piaci kockázatkezelés Szenárióelemzés és stressztesztelés, Likviditási kockázatkezelés, valamint Nyilvánosságra-hozatal és kapcsolódó szabályok.

A stratégia és a szervezet témakörbe öt terület tartozik. Az ECB az üzleti környezeten belül az éghajlattal kapcsolatos és környezeti kockázatok üzleti környezetre gyakorolt hatásának megértését várja el a bankoktól annak érdekében, hogy megalapozott stratégiai és üzleti döntéseket hozhassanak. Ezt követően szükséges az éghajlati és környezeti kockázatok az üzleti stratégiába építeni. Fontos, hogy a felsővezetés felelősségi körébe tartozzon a klímaváltozással kapcsolatos kockázatok nyomonkövetése és az üzleti folyamatokba történő integrálása, úgy, hogy a kockázatvállalási hajlandóság meghatározásánál figyelembe kell venni az éghajlattal és a környezettel

kapcsolatos kockázatokat. Az éghajlattal és a környezeti kockázatokkal kapcsolatos felelősséget a szervezeti struktúrában belül a hármas védelmi vonal szerint kell a menedzsment számára kiosztani.

A külső és a belső jelentések témakörbe kettő területet sorolhatunk be. Az egyik a jelentéseket tartalmazza, a másik a közzétételeket. A menedzsment megfelelő és rendszeres tájékoztatása céljából fontos, hogy a belső jelentések tükrözzék az éghajlattal és környezettel kapcsolatos kockázatokkal szembeni kitettségeket is. Emellett jogszabályi kötelezettség, hogy eleget tegyenek a közzétételi irányelveknek (például új Pillér 3-as fenntarthatósági témájú közzététel) és eljárásoknak. A nyilvános közzétételekben meg kell jelennie az éghajlattal és a környezettel kapcsolatos kulcsfontosságú mérőszámoknak és tartalmazniuk kell a kapcsolódó jelentőségteljes információkat is.

Az átfogó kockázatkezelés témakörébe a kockázatkezelési keretrendszerek és a szenárióelemzés, illetve a stresszteszt tartoznak. Az ECB elvárása, hogy a létező kockázati kategóriákba építsék bele a klímaváltozással kapcsolatos kockázatokat, hiszen azok mozgatórugóként működnek az összes kockázati területen. Továbbá a bankoknak értékelniük kell az éghajlati és a környezeti kockázatok relevanciáját, és azokat beépíteni a szenárióelemzéseibe.

Az elvárás, hogy a klímakockázatokat egy baseline és egy kedvezőtlen forgatókönyv keretén belül is értékeljék.

A különböző kockázattípusok kezelésével szemben specifikus elvárásokat fogalmazott meg az ECB.

A **hitelkockázatnál** figyelembe kell venni az éghajlati és környezeti vonatkozásokat a hitelnyújtási folyamat minden szakaszában, és ennek megfelelően a portfóliókat monitorozni kell. A **működési kockázat** területén számolni kell a klímaváltozás üzletmenet folytonosságára és a reputációra vonatkozó negatív hatásaival.

A **piaci kockázatoknál** nyomon kell követni az éghajlati és környezeti tényezőket és létre kell hozni klímastressztesztre alkalmas scenáriókat.

A **likviditási kockázat** esetében pedig a klímával és környezettel kapcsolatos faktorokat be kell építeni a likviditási kockázatkezelésbe és a likviditási tőkepuffer kalibrációjába.

A KPMG kérdőíve

A KPMG kérdőíves felmérést készített, melyben elemezte a bankok készütségi szintjét az ECB 13 elvására fókuszálva. Összességében elmondható, hogy a bankok kiemelten kezelik az éghajlattal kapcsolatos kockázatokat, míg az egyéb környezeti kockázatok (például a biodiverzitás csökkenése), a társadalmi kockázatok és a vállalatirányítási kockázatok prioritása alacsonyabb, és bankonként

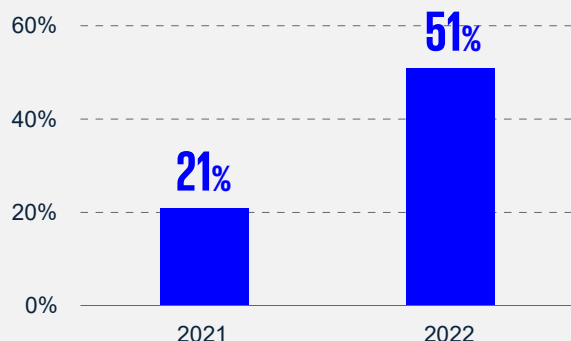
nagyon eltérő. Lehetséges magyarázat, hogy az utóbbi témakörök az éghajlattal kapcsolatos kockázatokhoz képest bonyolultabb ok-okozati összefüggésekkel rendelkeznek, így nagyobb kihívást jelenthet a bankok számára ezek megértése és a kockázatkezelésbe való beépítésük.

2021-hez képest a bankok átlagos készütségi szintje az ECB 13 elvására szemben 21 százalékról 51 százalékra nőtt. A legnagyobb előrelépés a scenárióelemzés és a sztesztelés területén történt. A megkérdezett 33 nagybank közül 5-en már megfelelnek az ECB elvárásainak, és további 6 bank még 2022-ben tervezi ezt teljesíteni. A teljes jogszabályi megfelelést 2025-re várja el az ECB.

A bankok saját értékelése alapján az intézmények Olaszországban felelnek meg a legjobban az ECB elvárásainak. Ehhez képest Franciaországban a bankok 10 százalékponttal kevesebbre értékelték az átlagos megfelelésüket.

Az ESG faktorokra leginkább kockázati mozgatórugóként tekintenek a bankok, nem külön kockázattípusként. A bankok több mint fele már valamilyen formában számszerűsítette és beépítette az ESG faktorokat. A beépítés jellemzően a jelenlegi modellekbe való integráláson vagy stressz teszten keresztül történik. Az ESG faktorok figyelembe vétele a legelőrehaladottabb állapotban a hitelkockázati modelleknél érhető tetten.

Átlagos készütségi szint

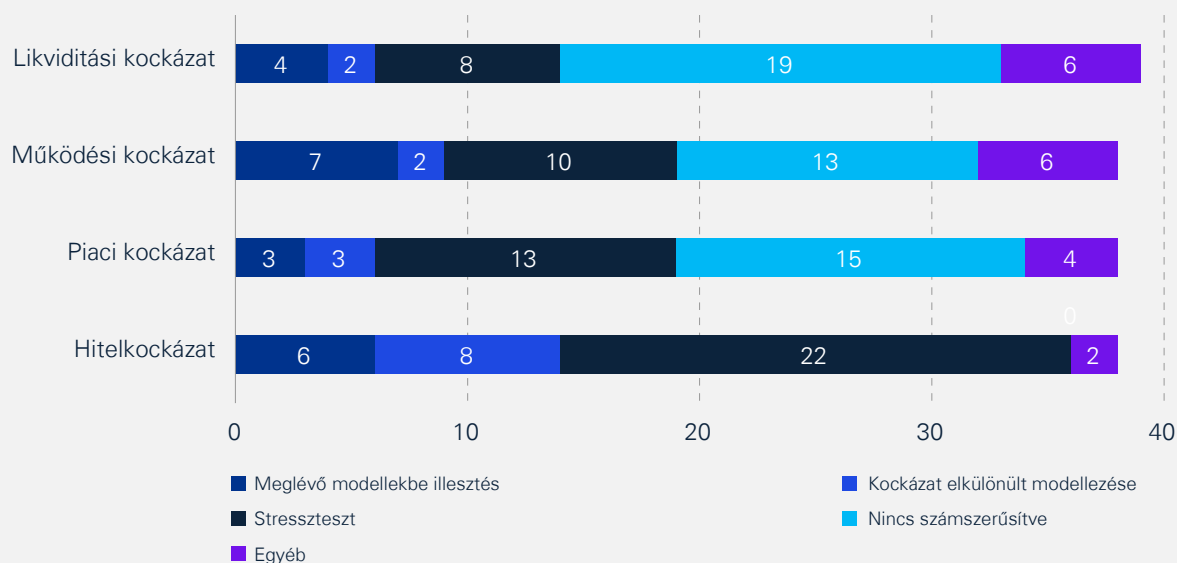

Forrás: KPMG AG Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Forrás: KPMG AG Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

A kiválasztott kockázattípus gyakorisága (többféle válaszlehetőség)

Forrás: KPMG AG Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Kihívás – A biológiai sokféleséget érintő kockázatok

Az egyik legkevésbé ismert és legnehezebben modellezhető kimenetel a biológiai sokféleséget érintő, vagy biodiverzitási kockázatokhoz köthető, amely a Világgazdasági Fórum szerint a következő tíz év 5 legfontosabb kihívásai közé tartozik. Míg az éghajlatváltozás más szempontjai – így például a tengerszint-növekedés – közvetlenül kapcsolódnak egy faktorhoz, például a károsanyag-kibocsátáshoz, a biodiverzitás csökkenését több folyamat, mint a tengerek hőmérsékletének növekedése, a természetes élőhelyek pusztulása, de még számos klímaváltozás mérséklését szolgáló beruházás, mint a gátak és vízerőművek építése is befolyásolja. A biodiverzitás csökkenését a föld- illetve vízhasználat-váltás, túlfogyasztás, szennyezés illetve invazív fajok elterjedése okozzák. Következmenyei tranzíciós és fizikai kockázatok, az előbbire példa a korlátozó nemzeti és nemzetközi szabályozások, fenntarthatóbb irányokba történő elmozdulás, illetve a fogyasztói igények változása, míg az utóbbira az aszályok, árvizek, egészségügyi és egyéb rendszerszintű kockázatok. Egyelőre nem rajzolódott ki hogy az európai bankok hogyan mérik fel a biodiverzitási kockázatok hatását a pénzügyi szektorra, bár néhány szereplő nagy erőfeszítések árán már kidolgozta az első lehetséges megoldásokat. Az egyik ilyen megközelítés a biodiverzitási lábnyom meghatározása, mely a különösen sérülékeny vagy káros ágazatok azonosítására alkalmas.

Összeségében tehát elmondható, hogy az európai bankok többsége egyre nagyobb erőfeszítést tesz az E, azaz környezeti tényezők feltárására, de mind az S és a G, társadalmi és irányítási tényezők terén egyelőre jóval kevesebb előrehaladás látható. Az európai jogalkotók válasza az NFRD-t felváltó új vállalati fenntarthatósági direktíva (CSRD) kidolgozása, és a szociális Taxonómiájának előkészítése, mely a környezeti és klímakockázatok mellé hasonló hangsúllyal szeretné beemlíteni a társadalmi és irányításból eredő kockázatokat is.

Geopolitikai hatások és ESG

A [KPMG elemzése](#) alapján az Európában kirobbant konfliktus azonban alapjaiban változtatja meg a globális gazdasággal kapcsolatos feltételezéseket, mely új megvilágításba helyezheti és átgondolásra sarkallhatja a bankokat ESG stratégiájuk kapcsán. A háború négy, korábban megkérdőjelezhetetlennek vélt alapvetésben rendítette meg a bizalmat, miszerint a világ vezető gazdaságainak érdeke a folyamatosan növekvő jólét; a gazdasági összekapcsolódás elősegítése, amely kölcsönös függéshez, így békés egymás mellett éléshez vezet; a globális munkaerőpiac elsősorban hatékonyságnövelés céljából történő működtetése; illetve a globális javak és szolgáltatások előtt álló gátak folyamatos lebontása. Az új világgazdasági kánon szerint viszont a kölcsönös gazdasági függés csak közös geopolitikai célokkal rendelkező országok számára kívánatos, a munkaerő elosztása során a hatékonyság mellett a geostratégiai érdekek felmérése jóval nagyobb szerepet kap, és egyre

több beavatkozást látunk a javak és szolgáltatások szabad áramlásába, támogatások, tarifák, szankciók, új szabályok és más szabályozási eszközök útján.

Várakozások szerint számos esetben katalizátorként hathat a fenntartható gazdasági átmenet szempontjából a fenti változás, elsősorban a megújuló energia és az energiahatékonyság növelése valamint a körforgásos gazdaság irányába történő elmozdulás kapcsán. A feltételezést számos példa is megerősíti: Németországban egyeztetések zajlanak a fosszilis energiahordozók 2038 helyett 2030-ban történő elhagyásáról, valamint a nukleáris energia 2022 végén történő kivezetésének átgondolásáról. Az Európai Nyersanyag-szövetség (ERMA), pedig az unió Kínával szemben tapasztalt függését szeretné csökkenteni a ritkaföldfémek és más nyersanyagok beszerzése során.

A bankszektor számára a fentiek alapján három fő lehetőség és kockázat azonosítható:

- Az értékláncok rövidülni fognak – amely a fenntarthatóság szempontjából előnyös – és közeli, azonos értékek mentén működő országokba csoportosulnak majd a következő néhány évben, mely folyamatnak komoly finanszírozás igénye lesz.
- Az értékláncok rövidülése során várható egy újabb lökés a digitalizáció irányába, mely szintén számos új beruházási igényt jelenthet.

- Az energiahatékonyság erősítése és a megújuló energia irányába történő elmozdulás jelentős investíciót igényel, amely finanszírozásában fontos lesz a pénzügyi szektor szerepe.

A hitelkockázatok terén a rövidebb értékláncok, illetve a nem energiahatékony működés számos vállalat / szektor esetén a növekedés lassulásához és a profitabilitás csökkenéséhez vezethet, amely növeli a nemfizetés kockázatát. Ez is mutatja, hogy a kockázatkezelési keretrendszerbe minél jobban érdemes beépíteni a fenntarthatósággal kapcsolatos kockázatok elemzését.

A nem-pénzügyi kockázatok kapcsán a kiberkockázatok és compliance kockázatok gyors és nagymértékű növekedésével kell számolni, melyek mellett egyre erősebb reputációs tényezők is megjelenhetnek, emiatt is különösen fontos lesz a Governance tényezőkre is odafigyelni az ESG-n belül.

Összeségében a geopolitikai változások közép-hosszú távon nem befolyásolják az ESG transzformáció szükségességét, sőt több tényező miatt közép-hosszú távon fel is erősítik az ESG szempontok implementálásának előnyeit.

A hírlevél készítésben részt vett: Pavelka Alexandra, Vajda Péter és Wieder Gergő

Kapcsolat:

Rakó Ágnes
partner
M: +36 70 370 1792
E: agnes.rako@kpmg.hu

Szalai Péter
associate partner
M: +36 70 370 1739
E: peter.szalai@kpmg.hu

Wieder Gergő
senior menedzser
M: +36 70 333 1471
E: gergo.wieder@kpmg.hu

Soltész József
menedzser
M: +36 70 370 1766
E: jozsef.soltesz@kpmg.hu

KPMG.hu

A jelen dokumentumban ismertetett szolgáltatások közül néhány vagy mindegyik lehet, hogy nem engedélyezett a KPMG könyvvizsgálattal érintett ügyfelei, valamint azok leányvállalatai vagy kapcsolt társaságai esetében.

A jelen dokumentumban lévő információk általános jellegűek, és nem vonatkoznak egyetlen konkrét személy vagy társaság körülményeire sem. Bár törekszünk arra, hogy pontos és időszzerű információkat adjunk, nem lehet garancia arra, hogy ezek az információk pontosak abban az időpontban, amikor megkapják azokat vagy arra, hogy pontosak maradnak a jövőben. Az ilyen információk alapján senkinek sem szabad intézkedéseket hozni megfelelő szakmai tanácsadás nélkül az adott helyzet alapos felmérését követően..

© 2022 KPMG Tanácsadó Kft., a magyar jog alapján bejegyzett korlátolt felelősségű társaság, és egyben a KPMG International Limited („KPMG International”) angol „private company limited by guarantee” társasághoz kapcsolódó független tagtársaságokból álló KPMG globális szervezet tagtársasága. Minden jog fenntartva.

A KPMG név és logó a KPMG globális szervezet független tagtársaságai által licenc alapján használt védjegyek.